

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:ΒΙΩΜΑΤΑ, ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ, ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Εφηβικός έρωτας: Ο δικός σου γονιός πώς το πήρε;

Το (διασκευασμένο) κείμενο του Ηλία Βασιλειάδη, ψυχολόγου, αντλήθηκε από την ιστοσελίδα: www.askitis.gr.

Εφηβικός έρωτας... Η διαμόρφωση και ανάπτυξη θετικών συναισθηματικών σχέσεων με τους γονείς και τους φίλους είναι θεμελιώδης για την ψυχολογική και σωματική υγεία του ανθρώπου καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του. Έχει αποδειχτεί, εξάλλου, και ερευνητικά ότι η υποστήριξη από γονείς και συνομηλίκους συνδέεται με μεγαλύτερη κοινωνική προσαρμογή και ευημερία. Παράλληλα, η ποιότητα και η εμπλοκή του ατόμου στις ερωτικές σχέσεις δεν θα μπορούσε να μην επηρεαστεί, καθώς η υποστήριξη από το στενό κοινωνικό περιβάλλον προς την εκάστοτε ερωτική σχέση έχει συσχετιστεί και με μεγαλύτερη ικανοποίηση εντός της σχέσης.

Όσο οι έφηβοι πλησιάζουν προς την ενηλικίωση, οι σχέσεις με την οικογένεια, αλλά κυρίως τους συνομηλίκους, γίνονται ολοένα και πιο σημαντικές. Αν και στην εφηβεία οι φίλοι είναι τα πρόσωπα αναφοράς τόσο ως προς την καθοδήγηση όσο και ως προς τη συναισθηματική κάλυψη, με την ενηλικίωση του ατόμου οι γονείς λαμβάνουν σταδιακά έναν ρόλο αντίστοιχο με εκείνον των φίλων.

Η «έγκριση» των φίλων για την ερωτική σχέση του ατόμου έχει συνδεθεί με την ικανότητα δέσμευσης και άντλησης ικανοποίησης από αυτήν. Οι νέοι ενήλικοι έχουν την ανάγκη ταύτισης με την ομάδα των συνομηλίκων και τείνουν να απευθύνονται σε αυτούς για συναισθηματική υποστήριξη και καθοδήγηση. Καθώς η οικειότητα μαζί τους είναι από τα βασικά ζητούμενα για τους ίδιους, τείνουν συχνά να βασίζονται στους στενούς φίλους για να «επικυρώσουν» την επιλογή του ερωτικού συντρόφου. Για τους νέους ενήλικους έχει φανεί πως υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της υποστήριξης των φίλων και του βαθμού στον οποίο οι σύντροφοι «επενδύουν» συναισθηματικά στην εκάστοτε σχέση.

Η γονεϊκή υποστήριξη, από την άλλη, έχει συσχετιστεί θετικά με τη δέσμευση, την ικανοποίηση αλλά και τη συναισθηματική επένδυση του ατόμου στη σχέση του. Παλαιότερες έρευνες δείχνουν ότι, καθώς τα άτομα περνούν από την εφηβεία στην ενήλικη ζωή, η έννοια της δέσμευσης αυξάνεται όλο και περισσότερο μέσα σε μια σχέση με μεγαλύτερη συντροφικότητα και μελλοντικό προσανατολισμό. Κατά τη διάρκεια αυτής της

περιόδου οι γονείς είναι κεντρικά στοιχεία για την ανάπτυξη και την αίσθηση της ασφάλειας του ατόμου. Σε μια σταθερή και μακροχρόνια σχέση οι ενήλικοι μπορούν να αναζητήσουν την έγκριση και την αλληλεπίδραση του συντρόφου με τους γονείς τους, ώστε βαθμιαία εκείνος να ενταχθεί στο οικογενειακό δίκτυο. Ως εκ τούτου, ο σύντροφος γίνεται όλο και περισσότερο μέρος της οικογένειας και αρχίζει να μοιράζεται κοινό χώρο και χρόνο (π.χ. οικογενειακές συγκεντρώσεις).

Στο βαθμό, λοιπόν, που η οικογένεια και οι φίλοι υποστηρίζουν την παρούσα ερωτική σχέση και αυτό που ονομάζουμε «εφηβικό έρωτα», τίθενται αναπόφευκτα εμπόδια σε παράγοντες που θα μπορούσαν να φέρουν τη διάλυσή της. Φαίνεται, επομένως, ότι γονείς και φίλοι έχουν στα χέρια τους μια σημαντική ευθύνη ως προς τη διαχείριση της επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης με τον νεαρό ενήλικο, καθώς μπορούν να επηρεάσουν σημαντικές πλευρές της ζωής του.

A3. Αποφασίζεις να αναρτήσεις ένα κείμενο (200- 250 λέξεων) στο προσωπικό σου ιστολόγιο, επιλέγοντας την κατάλληλη αφόρμηση. Να επικεντρωθείς στο ακόλουθο ερώτημα: Σε ποιο βαθμό εσύ προσωπικά υπολογίζεις τη γνώμη που έχουν η οικογένεια και οι φίλοι σου για το άτομο με το οποίο επέλεξες να συνάψεις ερωτική σχέση; Να τεκμηριώσεις τη θέση σου.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό Κείμενο

ΣΤΡΑΤΗΣ ΜΥΡΙΒΗΛΗΣ (1890/1892-1969)

Η δασκάλα με τα χρυσά μάτια

Απόσπασμα από το ομώνυμο μυθιστόρημα του Στρατή Μυριβήλη (1890/1892-1969). Ο Λεωνής Δρίβας, πολεμιστής στο μικρασιατικό μέτωπο, επιστρέφοντας με την αδελφή του Αδριανή στη Λέσβο, έχει αναλάβει την υποχρέωση να παραδώσει τα αναμνηστικά του νεκρού φίλου του, Στρατή Βρανά, στη χήρα του και μητέρα του ανάπηρου παιδιού τους, τη νεαρή δασκάλα, Σαπφώ.

- Δεν τον αγαπούσα, ομολόγησε θαρρετά η δασκάλα, κι ένα πορφυρό κύμα απλώθηκε ως τις άκριες των αυτιών της. Είτανε μια ομολογία ξαφνική, σχεδόν πειστωμένη, που τινάχτηκε ξαφνικά, ορμητικά, σαν καταπιεσμένη πολύν καιρό. Τ' αδέρφια κοιτάχτηκαν. Κείνη παρακολουθούσε με ησυχία αυτή τη ματιά τους. [...]

- Θαρρώ, λέει, πως μπορώ να μιλήσω σε σας έτσι. Καταλαβαίνω τώρα πια πως είναι ανάγκη να σας μιλήσω. Έχω ανάγκη να μη με περιφρονείτε σεις οι δυο... Να. Σε τέσσερους μήνες, λέει, κλείνω τα εικοσιδυό μου χρόνια. Λοιπόν μέσα σ' αυτά τα εικοσιδυό χρόνια

είναι η πρώτη φορά που ανοίγω την καρδιά μου σε άνθρωπο. Ξαίρετε τι θα πει εικοσιδυό χρόνια μοναξιά της ψυχής; Πρέπει να σας τα πω απ' την αρχή. Θα μου είναι μια ξαλάφρωση. [...]

Τότες με γύρεψε ο δάσκαλος ο Βρανάς. Είπα το «ναι» σα νάπαιζα τις κουμπάρες... Δεν ήξαιρα... Δεκαεφτά χρονώ είμουνα σα με πήρε κ' είταν εικοσιέξη. Αυτός μ' αγάπησε. Αλήθεια. Είταν ένα είδος αγάπη βαριά. Σχεδόν βάρβαρη. Με τσάκιζε σαν ένας βράχος. Τον έπιασε όπως σε πιάνει μια αρρώστια. Προσπάθησα να τον αγαπήσω και γω. Πολέμησα μ' όλη μου την καρδιά. Θαρείς και μεγάλωσα μονομιάς. Μέσα σ' ένα χρόνο η ψυχή μου είτανε κιάλας γριά. Έκανα προσευχές και γύρευα να μου δώσει η Παναγία αγάπη για τον άντρα μου. Έκανα ό,τι μπορούσα να του δώσω δυο παραδιών¹ ευτυχία... Δε βαριέσαι. Τίποτα δεν έκανα... Αισθανόταν αδιάκοπα πως δεν τον αγαπώ... Πως δεν τον θέλω... Άπλωνε το χέρι του απάνω μου, και το πετσί μου τραβιόταν πίσω... Αυτό τον εξαγρίωνε μαζί μου. Προσπαθούσα. Όμως μου είταν κάτι αποτροπιαστικό και ακατανίκητο. Είτανε μία αγάπη που τη μπουκώνα με το ζόρι στον οργανισμό μου, κι αυτός την έβγαζε πίσω. Τότες άρχισε να ζηλεύει. Μου φερνότανε σκληρά. Μια μέρα σήκωσε το χέρι του απάνω μου.

Ο Δρίβας άκουγε σαστισμένος.

-Τόκαμε αυτό;

Κούνησε το κεφάλι της απάνω- κάτω.

-Ναι. Μ' έδειρε... Μ' έδερνε... Κατόπι μετάνιωνε... Έκλαιγε σαν το μωρό, αυτός που μπορούσε να πεθάνει από το πείσμα του για να μην ταπεινωθεί. Έψαχνε τις χτυπησιές, να τις φιλήσει. Αγκάλιαζε τα πόδια μου και με χάιδευε... Και δεν αργούσε να ξαναγίνει ο ίδιος. Αποτραβήχτηκα από τον κόσμο, γιατί ζήλευε όλον τον κόσμο και τους υποψιαζόταν όλους. Έγειρα τα παράθυρα, κλείστηκα μέσα στο σπίτι και δεν έβγαίνα. Εδώ είναι, έλεγα, η θέση σου. Πρέπει να στυλώσεις το σπίτι σου. Προσπαθούσα να μαντέψω από πού μπορεί να γεννηθεί μια παρεξήγηση, για να την προλάβω. Τίποτα. Όλο τα ίδια. Υπόφερνε περισσότερο σα δεν έβρισκε τίποτα να μου ψεγαδιάσει². Δε μου συχωρνούσε ούτε τη θλίψη μου. «Αυτός ο ρόλος του θύματος!» έλεγε. Μια ζωή φριχτή. Έφτασα να συλλογιστώ την αυτοχτονία. Ένα μαγκάλι κάρβουνα... Τη θάλασσα. Όλο εκεί ο νους μου...

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1μικρής, ασήμαντης αξίας

2να μου προσάψει κατηγορίες

1. Πού οφειλόταν κατά τη γνώμη σου η συμπεριφορά του Βρανά απέναντι στη σύζυγό του; Πώς θα αντιδρούσες εσύ στη θέση του;

ή

2. Να υποθέσεις ότι ο ίδιος ο Βρανάς αφηγείται στον φίλο του τον τρόπο που βίωνε τη σχέση του με τη σύζυγό του. Γράψε σε ένα συνεχές κείμενο τι θα έλεγε στον συνομιλητή του.

Μονάδες 25